

מסורת הש"ס

כל שעה פרק שני פסחים

כו.

עין משפט
גד מצוה

23 א מ"י מ"י מ"י מ"י
ה"ל י' טו"ש י"ד ט"ו
קמץ ספ"ק
גד ב מ"י מ"י מ"י
מחללת לאפות ה'ל
ג' טו"ש ש' ספ"ק
ג' ד מ"י ש' ספ"ק
טו"ש ש' ספ"ק

רבינו חננאל (רמב"ם)

ליום המלח ב' י' פירוש
כשיעור ש' ספ"ק הפת
יפת וילך דמית
ליום המלח וסאד דמי הפת
מותר בהנאה מית הפת
אסורה ש"פ ל' אלעזר
זה זה גורם אסור ודחין
שאני התם פסוק חומרא
דע"ז א' כן העולה וכלא
הכרם לאיזה אסור גרמא
אחם, ועוד תניא בהדיא
וכן היה ר' אליעזר אסור
בכל איסורין שבתורה.
אליבא דמאן דאמר דלרבי
זה זה גורם מותר
והכא כפ' אסא אסר,
משום דיש שבת עציס
כפ' סבירא ליה, ומשה
תני הפת אסורה, קצרות
ובסודות וקויתנות וצלותות
שנתבשלו בעצמם, וכן
איסור דב' הכל אסורות,
דח' גורם הוא, כהנור
וקדירה פליגי, כי התנור
אינו אופה אלא (אם) [שם]
הדלקת העצים, וכן הקדירה
אינה מבשלת אלא בעצמם,
שנמצאו התנור והקדירה
איסור, והעצים שמדליקין
בהן כהנור התנור וזאת
הקדירה של היתור, והרי
שניהם גורמין לאפית
הפת ולבישול, מאן דאמר
זה זה גורם מותר גם
אלו מותרות, ומאן דאמר
אסור גם אלו אסורות,
איכא דאמרי בקדירה דב'ר
הכל אסור, מאן דעמא
דא' קדים ועייל בישולא
ומקבל הקדירה מקמי דנייח
כח עצים, שמואל הוה
מהפך דב'ר יב' לרבנן
הפת אסורה, וגם הברייתא
דחגיג' וחכמים אמריס
הפת מותרת הוה מהפך
לה ותאני וחכמים אמריס
הפת אסורה, כי היכי
דתיקון דרבנן לאיסורא
וקיימא לן הכי, בישולא על
גבי נחלים דב'ר הכל הפת
מותרת, יש מי שאומר לא
שנו אלא נחלים עוממות
קריבות לכבו מלשון
אדום לא עממותו, וכמוהו
ליה יעם זב, דהא קלי
איה איסורא, אבל נחלים
לוחשות הפת אסורה, ויש
מי שאומר אפילו לוחשות
הפת מותרת, ומה שיש
יש שבת עצים כפ' ספ"ק
הכי בשבת לה, וישנין
בשאובה כנגדו, ומכא
האבוקה נאסר.

עד שיהא בו כדי להחמיץ. פי' נאסור דלי י' נאסור וגם נהימך
כדי להחמיץ נראה לרשב"א דשרי דה' צ"י כהנור דמסכת
ע"ז (דף סה) מנא שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לעיסה וזוה
כדי להחמיץ וזוה כדי להחמיץ ומימנו אסור ור' שמעון ממיר והשתא
הו' ר' שמעון כרבנן ודהכא והא
דחנן כסוף פ"ק דתמורה (דף יב) אין
מתקן אחר מתקן [אסור] אלא לפי
חשבונו שבה שאם נפל שאור של תרומה
בעיסה ומימנה וזוה ופלה לעיסה
אחרת גדולה מזהה אס' יש נאסור
כדי להחמיץ השניה אסורה אע"פ
שנתחממה על ידי שאור של איסור
ועל ידי עיסה ראשונה שהיה של
היתר ומוקמין לה הסם כרבנן
דהכא אור"י מלי למימר דהסם מיידי
כגון שאין בעיסה כדי להחמיץ:
ונאסור של תרומה יש כדי להחמיץ:
נתערבו באחרות. אור"י דלא
דבסדר המשנה לא גרס ליה לא
רבנן רבי אליעזר אושר בב"ב
איסורין שבתורה. השתא
משמע דכל מקום אית ליה לרבי
אלעזר דזה זה גורם אסור ומימנה
לרשב"א דמיקץ מהכא לר' הוה
בר מינא דמילא בתמורה כפרק י'ן
האסורין (דף ל: ושם) כל האסורין
לנבי מונח ולדומיהן מותרין ומימנה
עלה ר"א אסור וקאמר ד' הוה בר
מינא דמילא כשעבידו ולבסוף
נרבעו דרבי אליעזר סבר עונד ר'ן
אמו הוא אכל נרבעו ולבסוף עיבדו
ד"ה מותרין אלא לרבי אליעזר זה
זה גורם מותר: **ובהא אפי"ו**
מהבירי. וטעמא דרבי משום דיש
שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה
גורם דשמואל פסיק בהדיא כפרק
כל הללמיס (ע"ז מט.) הלכה כר' יוסי
זה זה גורם מותר:
מכלל

ואב"א בעלמא קסבר שמואל א' הלכה כרבי מחבירי ולא מחבירי ובהא אפי'
מחבירי וסבר אהנייה איפכא כי היכי דתיקון רבנן לאיסורא: בישולא על
גבי נחלים דב'ר הכל הפת מותרת: (אמר) ר' יהודה אמר שמואל ור' חייא
בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא נחלים עוממות אבל נחלים לוחשות
אסורין וחד אמר דאפילו נחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות
אסורין משום דיש שבת עציס כפ' ספ"ק אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת
דאמר דיש שבת עציס כפ' ספ"ק דהכי משכחת ליה א"ר פאא כשאבוקה כנגדו
מכלל

לחיות וישא דערלה רבי קאמר לה כולה: היינו ר' אליעזר. נתיחא וליכא למיזע מידי: **ואם סמלי לומר**. דסבירא ליה
זה זה גורם מותר וישא דההוא לאו רבי הוא אלא רבי אליעזר הוא והתם כפ' ספ"ק דיש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם
כשאבוקה גופו הוא הנהנה מן האיסור גורם אחד אכל בתנור חדש וינעו שרי: **הני קערות כוסות וצלותות**. של חסם שרפן נעצו
לשירה אפסירי אפילו לרבי דהא יש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם אסור ור' אליעזר אסור ור' חייא בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא נחלים עוממות אבל נחלים לוחשות
אסורין וחד אמר דאפילו נחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות
אסורין משום דיש שבת עציס כפ' ספ"ק אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת
דאמר דיש שבת עציס כפ' ספ"ק דהכי משכחת ליה א"ר פאא כשאבוקה כנגדו
מכלל

לא שנו. דאחר אחרון אני נא ואם נפל היתר כסוף מותר אלא
שקדים את האיסור וסילקו מכיון שנפל בו היתר מיד דהואיל וסילקו
ועדיין לא החמיץ בטל והלך לו ואע"פ דהועיל בה קצת שיכול זה
האחרון לגמור חימוך על ידו אע"פ כ' ככר בטל לו ושוב אין חוזר
ויעורר בו אכל לא קדם וסילק ונגמר
על ידי שניה ואינו יכול ליטעל
אסור אלא זה זה גורם אסור:
דאחר אחרון אני נא. וטעמא משום
דאלו בחר גמר מעשה גמרו בהיתר
מותר ואפי' לא קדם וסילק דליכא
זה זה גורם גמרו נאסור אסור
(ו) ואפילו קדם וסילק את האיסור:
אכל כנס אחת. אס' נפלו כחמץ
דליכא גמרו נאסור הכי נמי דשרי
זה זה גורם מותר: **סימנה**. מן
האשירה: **יולך כנאם לים המלח**.
דמי עציס. מכל מקום שמעין ליה כל
כמה דלא ממטי הנאה לים המלח
מורה הוא לת"ק בין אחדש יומין בין
דאשין יומין בין האיסור פת אלא כיון
דקמי חדש יומין אית ליה זה זה זה
גורם אסור והא דתנא לעיל (טו:) חדש
יולך רבנן היא דפליגי עליה דר'
ואמרי הפת מותרת משום דלא כשיבא
לכו הנאה היסק ואפילו כגורם אחד
לכדו משום דלימיה לאסורא בעיניה
וכל שכן כהנור שאני נאכל הוא
כעלמו ואין הנאה כגורם אחד לכדו
אלא כשי גורמים שלו ושל היתר.
ואם תאמר לרבנן יולך למה לי הא
שרי לפת האפסירי כהיסק איסור
הני מילי דיעבד אכל לנתחמה לא
קא שרו לאפות כהיסק איסור ולקמן
פריך עציס דליסור לרבנן הכי
משכחת לה דאסירי מדאורייתא. והוא
היון דמאי לוקמא לה דחדש יומין
דלעיל כנאם קמא דר' אליעזר אלא
משום דלא ידעינן מנו ויחא ליה
למיקץ ר' אליעזר והוא וממלקות
קאמר: א"ר. דפרכת דילמא שאני ליה
למאן תרמייה להא דתנא לעיל גבי
ערלה יומין (טו:) על כרחין כיון דלא
משכחת תנא דאמר זה זה גורם
אסור אלא רבי אליעזר וממלקות
במסכת ע"ז (מט:) ויחא קמא דמי
כשאר אסורי נמי הכי רבי אליעזר
קאמר לה ולא שני ליה: **אמר אביי**
אם סמלי לומר. כרייתא מפורשת
הכי ד' הכי דאסר רבי כפ' ספ"ק
נמי אסר בתנור ואע"פ שאין עצמו
נאכל דאית ליה זה זה גורם אסור

ורישא דכרייתא דלעיל דערלה רבי קאמר לה כולה: היינו ר' אליעזר. נתיחא וליכא למיזע מידי: **ואם סמלי לומר**. דסבירא ליה
זה זה גורם מותר וישא דההוא לאו רבי הוא אלא רבי אליעזר הוא והתם כפ' ספ"ק דיש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם
כשאבוקה גופו הוא הנהנה מן האיסור גורם אחד אכל בתנור חדש וינעו שרי: **הני קערות כוסות וצלותות**. של חסם שרפן נעצו
לשירה אפסירי אפילו לרבי דהא יש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם אסור ור' אליעזר אסור ור' חייא בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא נחלים עוממות אבל נחלים לוחשות
אסורין וחד אמר דאפילו נחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות
אסורין משום דיש שבת עציס כפ' ספ"ק אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת
דאמר דיש שבת עציס כפ' ספ"ק דהכי משכחת ליה א"ר פאא כשאבוקה כנגדו
מכלל

ורישא דכרייתא דלעיל דערלה רבי קאמר לה כולה: היינו ר' אליעזר. נתיחא וליכא למיזע מידי: **ואם סמלי לומר**. דסבירא ליה
זה זה גורם מותר וישא דההוא לאו רבי הוא אלא רבי אליעזר הוא והתם כפ' ספ"ק דיש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם
כשאבוקה גופו הוא הנהנה מן האיסור גורם אחד אכל בתנור חדש וינעו שרי: **הני קערות כוסות וצלותות**. של חסם שרפן נעצו
לשירה אפסירי אפילו לרבי דהא יש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם אסור ור' אליעזר אסור ור' חייא בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא נחלים עוממות אבל נחלים לוחשות
אסורין וחד אמר דאפילו נחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות
אסורין משום דיש שבת עציס כפ' ספ"ק אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת
דאמר דיש שבת עציס כפ' ספ"ק דהכי משכחת ליה א"ר פאא כשאבוקה כנגדו
מכלל

לחיות וישא דערלה רבי קאמר לה כולה: היינו ר' אליעזר. נתיחא וליכא למיזע מידי: **ואם סמלי לומר**. דסבירא ליה
זה זה גורם מותר וישא דההוא לאו רבי הוא אלא רבי אליעזר הוא והתם כפ' ספ"ק דיש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם
כשאבוקה גופו הוא הנהנה מן האיסור גורם אחד אכל בתנור חדש וינעו שרי: **הני קערות כוסות וצלותות**. של חסם שרפן נעצו
לשירה אפסירי אפילו לרבי דהא יש שבת עציס כפ' ספ"ק וזה זה גורם אסור ור' אליעזר אסור ור' חייא בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא נחלים עוממות אבל נחלים לוחשות
אסורין וחד אמר דאפילו נחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות
אסורין משום דיש שבת עציס כפ' ספ"ק אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת
דאמר דיש שבת עציס כפ' ספ"ק דהכי משכחת ליה א"ר פאא כשאבוקה כנגדו
מכלל

(א) [מסדרין] ו' וס"ג,
(ב) ע"ז מט"ז (ג) [ג'ל]
אחרון (ד) ע"ז מט.
מסדרין פ. חולין נח.
מותרת ל' (ה) [מסדרין]
מ' כמיתב כח נא. כ' כ' כ'
קד' (ו) [נחלה שחם]
טעום הדפוס: (ז) [כ'ל]
מותר (ח) [ש'כ]
(ט) [מקד' י'ג] י' [ו'כ]
מותר י"ז פה: כ' ד' ל' ל' כ'
שמשון (כ) [ו'כ] מוס'
ע"ז מט. ד'ה נאסור:
(ל) [ו'כ] מותרת ל' מה
שמר' מוס' ד'ה אכל.

מוסף רש"י

ואמר אביי לא שנו.
דאמר ר'א' אס' חסין
חולין שבת. וי"ז חס'
ע"ז. אלא שקדם וסילק
את האיסור.
קדם
פסולו של זה, ששפלה
זה לכה למחר היתר
משפלה לאסור (הית'
שער לומר ואפי' שער
נמן כח איסור בעיסה
ולא היתר מלמחמה על
זה אחר לא כשכל
דאסור ואפילו הכי כיון
דלא הוה צ' משפלה שער
חסין לכה למחר זה זה
זה גורם אסור שני זה זה
התקנה (נ"ט חס') ולא
נשלו השער אפילו על
ידי קדוש (נ"ט חס'). אבל
לא קדם וסילק את
האיסור אסור. משפלה
היתר לאסור להטיל את
השער (נ"ט חס') שפלה
שפלה היתר לכסוף אסור
דזה זה גורם אסור
ולכדו זה זה גורם מותר
פריך עציס דליסור לרבנן הכי
משכחת לה דאסירי מדאורייתא. והוא
היון דמאי לוקמא לה דחדש יומין
דלעיל כנאם קמא דר' אליעזר אלא
משום דלא ידעינן מנו ויחא ליה
למיקץ ר' אליעזר והוא וממלקות
קאמר: א"ר. דפרכת דילמא שאני ליה
למאן תרמייה להא דתנא לעיל גבי
ערלה יומין (טו:) על כרחין כיון דלא
משכחת תנא דאמר זה זה גורם
אסור אלא רבי אליעזר וממלקות
במסכת ע"ז (מט:) ויחא קמא דמי
כשאר אסורי נמי הכי רבי אליעזר
קאמר לה ולא שני ליה: **אמר אביי**
אם סמלי לומר. כרייתא מפורשת
הכי ד' הכי דאסר רבי כפ' ספ"ק
נמי אסר בתנור ואע"פ שאין עצמו
נאכל דאית ליה זה זה גורם אסור

רבינו חננאל

בא. וחכמים אמריס בין
שנפל כהנאה בין שנפל
כסוף לעולם אין אסור עד
שיהא בשאור של תרומה
כדי לחמץ. ואמר אביי
לא שנו שאם יהיה
האחרון שאור של חולין
שהעיסה מותרת, אלא
שקדם וסילק את האיסור
קדם שהחמיץ. אבל לא
קדם וסילק את האיסור
אע"פ שהאחרון חולין
אסור. ש"פ ל'ר' אליעזר
זה זה גורם אסור.
ורחמין וממאי דכדאמי
הוא דילמא טעמא דר'
אליעזר משום דסבר הכל
אסור גמור, אי יגמר באיסור
אסור, אי גמר בהיתר
מותר, בין סלקו בין לא
סלקו לא שנו. לסיק שנה
אחר אחרון אני נא. אבל
הכי שנתערבו שבת עצים
כפ' ספ"ק וזה זה גורם אסור
באין על הפת דב'ר הכל
שרי. אלא הא ר' אליעזר
דחנן בעי' פ"ג. נטל חמישה
מן האשירה עצים והחמץ
בהן התנור כ'ר. עד ר'
אליעזר אומר וילך הנאה

